

Rechtbank Noord-Holland: locatie Haarlem (Jansstraat)

Zaaknummers: C/15/337250 KG ZA 23-95 en C/15/337248 KG ZA 23-94

Zitting 21 maart 2023

Incidentele conclusie tot voeging dan wel tussenkomst ex artikel 217 Rv

Van

de stichting **Stichting Recht op bescherming tegen
vliegtuighinder**,

die in deze zaak woonplaats kiest op het kantooradres
van mr. Channa Samkalden en mr. Elles ten Vergert
aan de Linnaeusstraat 2-A te Amsterdam (1092 CK),
die in deze zaak tot advocaten worden gesteld en als
zodanig zullen optreden,

in de zaken

Eiseressen	Gedaagden
Zaaknr. C/15/337250 KG ZA 23-95	
Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V. c.s. advocaten: mrs. R.G.J. De Haan en H. Van Der Baan	<i>tegen</i> 1. de Staat der Nederlanden (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat), advocaat : mr. J. Procee 2. de Royal Schiphol Group N.V., advocaat: mr. A. Kleinhout
Alsmede	
Zaaknr. C/15/337248 KG ZA 23-94	
International Air Transport Association (Netherlands) B.V. c.s. advocaten mrs. P. Olden en A. Boitelle	<i>tegen</i> 1. de Staat der Nederlanden (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat), advocaat : mr. J. Procee 2. de Royal Schiphol Group N.V., advocaat: mr. A. Kleinhout
<u>(verweersters in het incident tot voeging dan wel tussenkomst)</u>	<u>(verweersters in het incident tot voeging dan wel tussenkomst)</u>

Eiser in het incident tot voeging dan wel tussenkomst zegt en concludeert in het incident als volgt.

1 INLEIDING

1. Voor uw rechtbank dient op 21 maart 2023 een kort geding in twee zaken die die door de **Koninklijke Luchtvaart Maatschappij N.V. ("KLM")** c.s. en de **International Air Transport Association (Netherlands) B.V. ("IATA")** c.s. zijn aangespannen tegen de Staat der Nederlanden ("**de Staat**") en de Royal Schiphol Group N.V. ("**Schiphol**"). Blijkens het persbericht van KLM en berichtgeving in de media wordt met deze procedures opgekomen tegen de door de Staat voorgenomen reductie van de capaciteit van luchthaven Schiphol tot 460.000 en 440.000 vliegbewegingen.¹ Eveneens valt uit de uitingen in de media (zoals Marjan Rintel in de Volkskrant van 3 maart jl.) af te leiden dat de vliegtuigmaatschappijen zich in deze procedure op het standpunt stellen dat uit het oogpunt van geluidhinder en uitstoot een reductie van het vliegverkeer niet nodig zou zijn.
2. Stichting Recht op bescherming tegen vliegtuighinder ("**RBV**") is een stichting die opkomt voor de belangen van die omwonenden van Schiphol die in toenemende mate negatieve effecten van het vliegverkeer van en naar het vliegveld Schiphol ondervinden. Op 15 juli 2022 heeft zij op grond van art. 3:305a BW een collectieve actie ingesteld tegen de Staat over de noodzakelijke krimp van luchthaven Schiphol ter bescherming van de fundamentele rechten van de omwonenden van de luchthaven. Zij vordert in die procedure (onder meer) de Staat te gebieden het onrechtmatig handelen jegens de omwonenden van Schiphol te beëindigen door in elk geval het aantal vliegtuigbewegingen van en naar Schiphol te reduceren en andere maatregelen te nemen opdat de geluidbelasting de WHO-normen niet overschrijdt.
3. Kort gezegd ziet de procedure in rechte van RBV er onder meer op het aantal vliegbewegingen te reduceren; de hoofdzaken zoals aangespannen door KLM c.s. en IATA c.s. zien, voor zover RBV dat kan beoordelen, erop de tijdelijke (en beperkte) krimp die de Staat heeft aangekondigd tegen te houden.
4. Het ligt voor de hand dat deze procedures direct raken aan de belangen van de omwonenden waar RBV voor opkomt. Ter oriëntatie op de mogelijkheid om zich ex art. 217 Rv te voegen of tussen te komen in die procedures heeft RBV zowel de eisende als de gedaagde partijen in die procedures verzocht om een afschrift van de processtukken. Alle partijen hebben dat geweigerd.² Een sommatie op grond van art. 843a Rv heeft evenmin effect gesorteerd. RBV heeft ook de voorzieningenrechter in deze procedures verzocht om haar een afschrift van de processtukken te doen toekomen, danwel partijen op te dragen om zulks te doen. Dat verzoek is op grond van art. 29 lid 3 Rv afgewezen. RBV beschikt dan ook nog altijd niet over de processtukken in de hoofdzaken. Wel heeft de rechtbank gewezen op de mogelijkheid dat de voorzieningenrechter op basis van een voorlopig oordeel over de toelaatbaarheid van de voeging of tussenkomst voorafgaand aan de mondelinge behandeling een beslissing neemt over het verstrekken van processtukken.
5. In het licht van het hiervoor omschreven en hierna nog verder toe te lichten belang van RBV, en in het bijzonder de belangen van omwonenden waarvoor RBV opkomt, vordert RBV met deze akte tussenkomst dan wel voeging in de (beide) kortgedingprocedures. Daarbij verzoekt RBV de voorzieningenrechter om op korte termijn, dus voorafgaand aan de mondelinge behandeling waarin op deze incidentele vordering zal worden beslist,³ op basis van een voorlopig oordeel over de toelaatbaarheid daarvan aan RBV de processtukken in voornoemde procedures te verstrekken opdat RBV haar vordering nader kan onderbouwen en concretiseren, danwel op grond van een nadere beoordeling van haar juridische positie

¹ Persbericht luchtvaartmaatschappijen: <https://nieuws.klm.com/luchtvaartmaatschappijen-samen-naar-rechter-voor-toekomstperspectief/>

² Schiphol heeft enkel de door haar verstuurde reacties op de sommaties willen delen.

³ <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/procesreglement-kort-geding-rechtbanken-handel-en-familie-2022.pdf> vgl. 7.5.

kan besluiten haar vordering niet te handhaven door deze vóór voornoemde zitting alsnog in te trekken.

2 WETTELIJK KADER

6. Een incidentele vordering ex art. 217 Rv in een lopende procedure kan worden toegewezen als sprake is van voldoende belang daarbij. Voor het aannemen van een zodanig belang is voldoende dat de interveniënt nadelige gevolgen kan ondervinden van een uitkomst van de procedure. Onder nadelige gevolgen zijn in dit verband te verstaan de feitelijke of juridische gevolgen die de toe- dan wel afwijzing van de in die procedure ingestelde vordering of het gezag van gewijsde van in de uitspraak in die procedure gegeven eindbeslissingen zal kunnen hebben voor degene die de voeging vordert.⁴
7. Op grond van het landelijk procesreglement kort geding kunnen incidentele conclusies tot voeging of tussenkomst in kortgedingprocedures tot 24 uur voor de zitting worden ingediend.⁵
8. Indien aan het belangvereiste en tijdigheidsvereiste is voldaan, ligt een vordering op grond van art. 217 Rv in beginsel gereed voor toewijzing. Die kan wel nog worden afgewezen als de eisen van een goede procesorde daaraan in de weg staan of indien sprake is van misbruik van procesrecht. De eisen van een goede procesorde komen in gedrang als toewijzing van de vordering tot gevolg heeft dat de procedure in de hoofdzaak onredelijk wordt vertraagd (artikel 20 Rv).⁶ Uit de jurisprudentie van de Hoge Raad blijkt echter dat daarvan slechts in bijzondere omstandigheden sprake kan zijn.⁷
9. RBV zal in het hiernavolgende uiteenzetten dat zij belang heeft bij voeging dan wel tussenkomst in de onderhavige procedures, alsmede dat deze vordering niet in strijd is met de goede procesorde.

3 GRONDEN VOOR INCIDENTELE VORDERING TOT VOEGING DAN WEL TUSSENKOMST

3.1 Belangvereiste

10. Zoals hierboven toegelicht, is er belang bij voeging dan wel tussenkomst als een partij nadelige feitelijke of juridische gevolgen kan ondervinden van een toe- of afwijzend vonnis in een andere procedure.
11. Voorop gesteld wordt dat RBV in deze procedure opkomt voor de belangen van personen die (ernstige) geluidhinder en slaapoverlast ondervinden als gevolg van het vliegverkeer rond Schiphol. Voor een nadere onderbouwing van de toepasselijkheid van de criteria van artikel

⁴ HR 12 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1602, NJ 2015/295. Zie verder: Asser Procesrecht/Van Schaick 2 2022/46, 47.

⁵ <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/procesreglement-kort-geding-rechtbanken-handel-en-familie-2022.pdf> vgl. 1.3 onder g en 7.2.

⁶ ECLI:NL:HR:2014:768, 28 maart 2014, r.o. 4.2.2: "Op de voet van art. 217 Rv kan ieder die een belang heeft bij een tussen andere partijen aanhangig geding, vorderen zich daarin te mogen voegen. Indien aan deze eis is voldaan en de incidentele vordering tot voeging volgens art. 218 Rv tijdig is ingesteld, is die vordering in beginsel toewijsbaar. Aan de toewijsbaarheid kunnen niettemin de eisen van een goede procesorde in de weg staan. Onderdeel 2.1.1 gaat hieraan voorbij en faalt daarom. Afwijzing van een incidentele vordering tot voeging wegens strijd met de goede procesorde is onder meer mogelijk indien toewijzing tot onredelijke vertraging van de hoofdzaak zou leiden (art. 20 Rv)."

⁷ ECLI:NL:HR:2014:768, 28 maart 2014, r.o. 4.2.3: "Als voor het instellen van een incidentele vordering een wettelijke termijn geldt en die termijn niet is overschreden, kan het oordeel dat de procedure in de hoofdzaak bij toewijzing van de incidentele vordering onredelijk wordt vertraagd, niet worden gegrond op de enkele omstandigheid dat de incidentele vordering ook eerder dan op de wettelijk laatst mogelijke dag had kunnen worden ingesteld [...] Voeging strekt ertoe dat een derde zich mengt in het processuele debat van partijen. Daarmee zal in het algemeen tijd zijn gemoeid. Een in beginsel toewijsbare vordering tot voeging kan dan ook niet – behoudens bijzondere omstandigheden waaromtrent het hof niets heeft vastgesteld – wegens strijd met de eisen van een goede procesorde worden afgewezen op de grond dat de procedure in de hoofdzaak als gevolg van de voeging wordt vertraagd." Zie voor een bespreking van dit arrest, K. Teuben, 'Maatstaven voor toestaan voeging en tussenkomst (art. 217 Rv)' d.d. 10 april 2014, *Cassatieblog.nl*.

3:305a BW zij verwezen naar hoofdstuk 2.1 van de dagvaarding in de bodemprocedure tussen RBV en de Staat (**productie 1**), alsmede naar de statuten van RBV (**productie 2**).

12. De vorderingen van de eisende partijen in de hoofdzaken zijn RBV niet bekend. Uit de publieke berichtgeving omtrent de procedures in kort geding heeft zij evenwel kunnen afleiden dat met deze procedures wordt opgekomen tegen de door de Staat voorgenomen reductie tot 460.000 en 440.000 vliegbewegingen.⁸ Indien de eisende partijen daarin succesvol zijn, heeft dat directe feitelijke gevolgen voor de omwonenden van Schiphol, voor wier belangen RBV opkomt. Reeds daaruit volgt dat RBV voldoende belang heeft bij voeging dan wel tussenkomst in de hoofdzaken.
13. Dat volgt eveneens uit de door RBV geëntameerde bodemprocedure tegen de Staat. In die procedure vordert zij onder meer de Staat te gebieden het onrechtmatig handelen jegens de omwonenden van Schiphol te beëindigen door in elk geval het aantal vliegtuigbewegingen van en naar Schiphol te reduceren en andere maatregelen te nemen opdat de geluidbelasting de WHO-normen niet overschrijdt. RBV heeft in hoofdstuk 9 van haar dagvaarding aangevoerd dat de door de Staat voorgenomen reductie naar 460.000 en 440.000 vliegtuigbewegingen niet voldoende is om de fundamentele rechten van de omwonenden van Schiphol te beschermen. Het beoogde resultaat van de eisende partijen in de hoofdzaken lijkt daarmee haaks te staan op het resultaat dat RBV beoogt te bereiken in haar bodemprocedure. RBV heeft als belangenbehartiger van de omwonenden van Schiphol belang bij een positie in de hoofdzaken, nu de die erop gericht lijken te zijn de door de Staat voorgenomen reducties van het vliegverkeer onmogelijk te maken.
14. De dagvaarding van RBV in de bodemprocedure tegen de Staat omvat 203 pagina's en 90 producties. In die dagvaarding wordt uitvoerig ingegaan op onder meer de door de Staat in het verleden en heden gehanteerde (gebrekkige) berekeningen voor geluidhinder, de toename van ernstige geluidhinder en slaapverstoring alsmede de schadelijke gezondheidseffecten daarvan, en de beperkte rechtsbescherming die omwonenden onder het huidige systeem toekomt, onder meer vanwege (maar niet beperkt tot) het thans toegepaste systeem van anticiperend handhaven. De Staat heeft op 1 maart jl. van antwoord gediend. Die conclusie is 147 pagina's lang en heeft 38 producties. Voor zover zij op basis van de publieke uitlatingen van partijen kan overzien, meent RBV dat in de hoofdzaken onvoldoende inzicht wordt gegeven - en in algemene zin in kort geding onvoldoende inzicht kan worden verkregen - in de complexiteit van het onderliggende vraagstuk en de mogelijke gevolgen van een toewijzing van de vordering van de eisende partijen (art. 256 Rv).⁹

3.2 Geen strijd met de goede procesorde

15. De incidentele conclusie is met het oog op het procesreglement ruim op tijd ingediend. Voorts geldt dat voeging dan wel tussenkomst geen vertraging van de hoofdzaken oplevert. Indien RBV tijdig inzage krijgt in de processtukken, kan de zitting op 21 maart 2023 doorgang vinden. Ook vergt het incident geen onredelijke extra handelingen. Van onredelijke belasting van de hoofdzaak of onredelijke vertraging van de procedure is dan ook geen sprake. Enige vertraging zou bovendien niet leiden tot een afwijzing van de incidentele vordering, nu voeging dan wel tussenkomen ertoe strekt dat een derde partij zich mengt in het processuele debat van partijen. Daarmee gaat in beginsel enige tijd mee gemoeid.¹⁰

⁸ Persbericht luchtvaartmaatschappijen: <https://nieuws.klm.com/luchtvaartmaatschappijen-samen-naar-rechter-voor-toekomstperspectief/>

⁹ Vgl. Asser Procesrecht/Boonekamp 6 2020/141.

¹⁰ ECLI:NL:HR:2014:768, 28 maart 2014, r.o. 4.2.3: "Als voor het instellen van een incidentele vordering een wettelijke termijn geldt en die termijn niet is overschreden, kan het oordeel dat de procedure in de hoofdzaak bij toewijzing van de incidentele vordering onredelijk wordt vertraagd, niet worden gegrond op de enkele omstandigheid dat de incidentele

4 CONCLUSIE

16. Op grond van het voorgaande meent RBV een belang te hebben bij voeging dan wel tussenkomst in de procedures. Nu bovendien de vordering tijdig is ingediend en er geen strijd is met de goede procesorde, verzoekt RBV (i) tot het geding te worden toegelaten. RBV verzoekt in dat verband tevens (ii) om op basis van een voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter in de gelegenheid te worden gesteld om voorafgaand aan de zitting op 21 maart, op welke gelegenheid deze vordering tot voeging dan wel tussenkomst zal worden behandeld, kennis te nemen van de processtukken en daarmee van de vorderingen van de eisende partijen alsmede de onderbouwing daarvan.
17. Voor de goede orde zij opgemerkt dat de hierboven geformuleerde verzoeken (i) en (ii) voor RBV ondeelbaar zijn. Voor RBV is immers van belang dat zij op basis van de processtukken haar positie in rechte nader kan bepalen, kan onderbouwen, en zo nodig kan heroverwegen. Hoewel RBV, zoals hiervoor toegelicht, meent belang te hebben bij voeging of tussenkomst, is het immers niet in haar belang om zonder kennis van de vorderingen van eisers of de stellingen van gedaagden de eventuele rechtsgevolgen van een voeging of tussenkomst over zichzelf af te roepen. Het dient ook de efficiënte procesvoering dat RBV, mocht zij daartoe aanleiding zien, tijdig vóór de mondelinge behandeling op 21 maart haar nadere positie aan partijen en de voorzieningenrechter kenbaar kan maken.
18. RBV meent dat zij voor een goede voorbereiding van de zitting en onderbouwing van haar standpunten, ten minste één week nodig zal hebben nadat zij van het procesdossier heeft kunnen kennisnemen, waarbij zij er uitdrukkelijk van uitgaat dat het huidige procesdossier in formaat is te overzien. Zij heeft die kennis uiteraard niet, maar merkt in dit verband nog wel op dat het de uitdrukkelijke keuze van procespartijen zelf is geweest om RBV niet eerder van de gevraagde informatie te voorzien.

Waarvan akte.

Advocaten

vordering ook eerder dan op de wettelijk laatst mogelijke dag had kunnen worden ingesteld [...] Voeging strekt ertoe dat een derde zich mengt in het processuele debat van partijen. Daarmee zal in het algemeen tijd zijn gemoeid. Een in beginsel toewijsbare vordering tot voeging kan dan ook niet – behoudens bijzondere omstandigheden waaromtrent het hof niets heeft vastgesteld – wegens strijd met de eisen van een goede procesorde worden afgewezen op de grond dat de procedure in de hoofdzaak als gevolg van de voeging wordt vertraagd.” Zie voor een bespreking van dit arrest, K. Teuben, ‘Maatstaven voor toestaan voeging en tussenkomst (art. 217 Rv)’ d.d. 10 april 2014, *Cassatieblog.nl*.

5 PRODUCTIES

1. Dagvaarding RBV/Staat (zoals ingeschreven in het collectieve actieregister op 15 juli 2022)
2. Statuten Stichting RBV